Europaparlamentet
2019–2024

Utskottet för utrikesfrågor

2023/2072(INI)

5.9.2023

FÖRSLAG TILL BETÄNKANDE

om säkerhets- och försvarsmässiga konsekvenser av Kinas inflytande på kritisk infrastruktur i Europeiska unionen
(2023/2072(INI))

Utskottet för utrikesfrågor

Föredragande: Klemen Grošelj

INNEHÅLL

Sida

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION 3

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om säkerhets- och försvarsmässiga konsekvenser av Kinas inflytande på kritisk infrastruktur i Europeiska unionen
(2023/2072(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

– med beaktande av avdelning V i fördraget om Europeiska unionen, särskilt kapitel 2 avsnitt 2 med bestämmelser om den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken,

– med beaktande av *En strategisk kompass för säkerhet och försvar – För ett EU som skyddar sina medborgare, värden och intressen och bidrar till internationell fred och säkerhet*, som godkändes av rådet den 21 mars 2022 och av Europeiska rådet den 25 mars 2022,

– med beaktande av Versaillesförklaringen, som antogs vid stats- och regeringschefernas informella möte den 11 mars 2022,

– med beaktande av det gemensamma meddelandet av den 20 juni 2023 från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik om en europeisk strategi för ekonomisk säkerhet (JOIN(2023)0020),

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2557 av den 14 december 2022 om kritiska entiteters motståndskraft och om upphävande av rådets direktiv 2008/114/EG (direktivet om kritiska entiteters motståndskraft)[1],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2555 av den 14 december 2022 om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen, om ändring av förordning (EU) nr 910/2014 och direktiv (EU) 2018/1972, och om upphävande av direktiv (EU) 2016/1148 (NIS 2-direktivet)[2],

– med beaktande av rådets rekommendation av den 8 december 2022 om en unionsomfattande samordnad strategi för att stärka den kritiska infrastrukturens motståndskraft,

– med beaktande av kommunikén från toppmötet i Vilnius, som antogs av de stats- och regeringschefer för Natoländer som deltog i mötet i Nordatlantiska rådet i Vilnius den 11 juli 2023,

[1] EUT L 333, 27.12.2022, s. 164.
[2] EUT L 333, 27.12.2022, s. 80.

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/XXXX av den [datum] om en ram med åtgärder för att stärka Europas halvledarekosystem (förordningen om halvledare)[3],

– med beaktande av kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning av den 15 september 2022 om övergripande cybersäkerhetskrav för produkter med digitala element och om ändring av förordning (EU) 2019/1020 (COM(2022)0454),

– med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,

– med beaktande av yttrandet från utskottet för internationell handel,

– med beaktande av betänkandet från utskottet för utrikesfrågor (A9-0000/2023), och av följande skäl:

A. Det nyligen offentliggjorda gemensamma meddelandet om en europeisk strategi för ekonomisk säkerhet är inriktat på att minimera de risker som uppstår till följd av vissa ekonomiska flöden mot bakgrund av ökade geopolitiska spänningar och allt snabbare tekniska förändringar, samtidigt som största möjliga ekonomiska öppenhet och dynamik bevaras.

B. Direktivet om kritiska entiteters motståndskraft och NIS 2-direktivet utgör en övergripande rättslig ram som stärker både den fysiska och digitala motståndskraften hos kritisk infrastruktur, inbegripet för energi, transporter, sjukvård, digital infrastruktur, vatten och livsmedel.

C. Efter att rådet utfärdade sin rekommendation av den 8 december 2022 har redan riktade åtgärder genomförts för att säkerställa en gemensam reaktion från EU på incidenter, bland annat genom stärkt samordning med Nato genom EU:s och Natos arbetsgrupp för den kritiska infrastrukturens motståndskraft, som ingår i den strukturerade dialogen mellan EU och Nato om motståndskraft.

D. Folkrepubliken Kinas maktpolitik och tilltagande självsäkerhet, däribland landets aggressiva hållning gentemot Taiwan, samt de sociala och ekonomiska konsekvenserna av covid-19-pandemin och Rysslands anfallskrig mot Ukraina har blottlagt EU:s sårbarheter och bekräftat att det är nödvändigt att ”riskminimera” unionens förbindelser med Kina och andra icke-demokratiska tredjeländer.

E. Kinas förvärv av kritisk infrastruktur, särskilt i EU:s grannskap, inbegripet västra Balkan, utgör en ökande risk för kopplingen mellan handel och säkerhet.

F. Det strategiska partnerskapet mellan Kina och Ryssland fortsätter att växa, bland annat när det gäller överföringar av teknik och militär kapacitet.

Problemets kärna: att förstå Kinas strategi för militär-civil sammansmältning

1. Europaparlamentet understryker att Kinas strategi för militär-civil sammansmältning är ett statslett och statsstyrt program och en plan som går ut på att utnyttja alla statliga och

[3] EUT L XXX.

kommersiella maktmedel för att stärka och stödja Folkets befrielsearmé (FBA), den väpnade grenen av Kinas kommunistiska parti.

2. Europaparlamentet anser att Kinas partidrivna politiska system och ekonomi ofta kräver att privata företag anpassar sina kommersiella intressen till kommunistpartiets militära verksamhet, förtryck och politiska inblandning. Parlamentet betonar att kinesiska företags internationella verksamhet följaktligen hjälper kommunistpartiet att utöka sitt inflytande över utländska länder och undergräva geopolitiska rivaler.

3. Europaparlamentet anser att begreppet militär-civil sammansmältning måste förstås i ett större politiskt och strategiskt sammanhang, med beaktande av dess kopplingar till andra initiativ, såsom initiativet ”Ett bälte, en väg” (inbegripet den digitala sidenvägen). Parlamentet anser att det slutliga målet för den militär-civila sammansmältningen är att främja Kinas långsiktiga strategiska mål att bli världens ledande stormakt.

Konsekvenser av Kinas civil-militära strategi

4. Europaparlamentet varnar för risken med att låta kinesiska företag ha något som helst att göra med EU:s strategiska tillgångar, särskilt de företag som har direkta eller indirekta kopplingar till Kinas militära system. Parlamentet understryker i detta avseende sin oro över att teknik och teknisk expertis kommer att överföras till Kinas militära styrkor, vilket ökar FBA:s förmåga att utveckla nästa generations militära teknik, som kan användas för att sätta partner i Asien och runt om i världen under tvång.

5. Europaparlamentet betonar att Kina producerar 70 % av världens batterier (med tre av de fem största batteritillverkningsjättarna), står för 60 % av den globala aluminiumproduktionen och 75 % av kiselproduktionen, är det ledande raffinaderiet med 60 % av litium- och 70 % av kopparbearbetningen och framställer 84 % av världens nickel och 85 % av dess kobolt. Parlamentet understryker att kinesiska gruvföretag är verksamma i Demokratiska republiken Kongo (kobolt), Indonesien (nickel) samt Chile och Australien (litium). Att Kina har näst intill monopol på framställningen och bearbetningen av dessa kritiska råvaror utgör inte bara en akut geopolitisk utmaning för EU utan också en enorm risk för Europas försvarsindustri och andra industrisektorer.

6. Europaparlamentet påminner om att både diplomatisk och militär kommunikation färdas genom privatägda undervattenskablar som tillhandahålls av kinesiska företag, såsom HMN Technologies, en enhet med anknytning till FBA:s cyberunderrättelseverksamhet. Parlamentet uttrycker sin djupa oro över de undervattensdatakabelsystem som drivs av det kinesiska företaget HMN Technologies och som förbinder EU-medlemsstaternas territorier och regionen Indiska oceanen/Stilla havet, inbegripet medlemsstaternas och Natos militära baser i regionen, vilket skapar säkerhetssårbarheter med avseende på undervattensövervakning och insamling av underrättelser.

Svarsåtgärder: utöka verktygslådan för att bemöta säkerhets- och försvarsfrågor

7. Europaparlamentet varnar att försämringen av säkerhetsmiljön i Europa och runt om i världen kräver brådskande överväganden om hur EU:s strategiska oberoende kan stärkas och unionens beroende av länder som Kina, som är systemrivaler och inte strategiska partner, kan minskas. Parlamentet betonar behovet att förhindra att känslig

ny teknik och viktiga produkter med dubbla användningsområden läcks till problematiska destinationer som bedriver eller samarbetar med strategier för militär-civil sammansmältning.

8. Europaparlamentet är fortsatt oroat över att europeisk kritisk infrastruktur blir alltmer sårbar för yttre påverkan. Parlamentet lovordar i detta avseende de senaste lagstiftningsåtgärderna för att stärka kritiska entiteters motståndskraft i EU. Parlamentet noterar dock med oro att sådana initiativ till stor del är begränsade till granskningsförfaranden för utländska direktinvesteringar, vilket lämnar andra kanaler öppna för det kinesiska kommunistpartiet att få tillgång till och inflytande över kritiska tillgångar.

9. Europaparlamentet konstaterar att granskningen av intressenter med tillgång till kritisk infrastruktur inte kan begränsas till direktinvesteringar. Parlamentet begär att de befintliga instrumenten för utländska direktinvesteringar och utländska subventioner utvidgas så att de omfattar allmänna granskningsförfaranden för alla intressenter som deltar i projekt för kritisk infrastruktur i EU. Parlamentet uppmanar kommissionen att med stöd av medlemsstaterna kartlägga, spåra och bedöma Kinas tillgång till kritisk infrastruktur i EU. Parlamentet betonar att det ytterst är medlemsstaterna som är ansvariga för skydd av infrastruktur, men att de inte konsekvent har genomfört de nuvarande riktlinjerna för utländska direktinvesteringar eller inrättat system för granskning av investeringar på nationell nivå.

10. Europaparlamentet ser positivt på den potential som finns i kommissionens förslag till en europeisk strategi för ekonomisk säkerhet till att utvidga EU:s verktygslåda till export eller utgående investeringar i en snäv uppsättning viktig möjliggörande teknik med militära tillämpningar, bland annat på områdena kvantdatorteknik, avancerade halvledare och artificiell intelligens. Parlamentet efterlyser ett snart antagande av kommissionens förslag och uppmanar medlemsstaterna att fullt ut genomföra EU:s utvidgade regelverk för att utesluta enheter som skulle kunna bidra till militär-civil sammansmältning.

11. Europaparlamentet välkomnar vidare kommissionens förslag om att förhindra att känslig ny teknik läcks genom att upprätta en förteckning över teknik med dubbla användningsområden, baserad på snävt definierade och framåtblickande kriterier, såsom en tekniks potentiella möjliggörande och omdanande karaktär, risken för militär-civil sammansmältning och risken för att tekniken missbrukas för att kränka de mänskliga rättigheterna. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att så snart som möjligt identifiera och genomföra de relevanta skyddsåtgärderna för denna teknik med dubbla användningsområden.

12. Europaparlamentet välkomnar antagandet av EU:s förordning om halvledare, som kommer att öka EU:s förmåga att tillverka halvledare och skapa en strategisk karta över bland annat kapacitetsbrister i värdekedjan för halvledare i EU, och därigenom begränsa EU:s beroende av tredjeländer som Kina. Parlamentet efterlyser ytterligare förslag för att säkra produktions- och leveranskedjorna för kritisk infrastruktur och kritiska råvaror inom EU.

13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att föreslå en ny rättslig ram för att minska de säkerhetsrisker som kommer från leverantörer av undervattenskabelsystem. Parlamentet betonar att det måste förhindras att leverantörer av kabelsystem, såsom kinesiska företag, delar data med underrättelsetjänster för annat än att skydda infrastrukturen från intrång utifrån eller fientliga angrepp.

Kopplingen mellan inre och yttre säkerhet: stärka motståndskraften hos EU:s närmaste partner

14. Europaparlamentet är väl medvetet om Kinas aktivitet på EU-marknaden och i unionens vidare grannskap. Parlamentet uppmanar kommissionen och Europeiska utrikestjänsten att se till att de åtgärder som vidtas för att stärka EU:s motståndskraft mot kinesiskt inflytande också utsträcks till EU:s närmaste partner, i synnerhet anslutningsländer och de länder som ingår i EU:s grannskapspolitik.

15. Europaparlamentet påminner om att Kinas marina styrkor har rättsliga verktyg för att se till att landets civila fartyg och infrastruktur kan användas för militära ändamål och säkerhetsändamål. Parlamentet anser att Kina kan använda sin civila kommersiella infrastruktur för att stödja FBA:s närvaro i tredjeländer. Parlamentet varnar att en sådan militär-civil sammansmältning ger FBA tillgång till utländska hamnar, vilket gör att armén på förhand kan positionera logistiskt stöd för att upprätthålla marina utplaceringar så långt borta som Indiska oceanen, Medelhavet och Atlanten. Parlamentet understryker att riskerna för spionage är som störst när kinesiska civila kommersiella tillgångar finns i logistiska knutpunkter nära EU:s och Natos flottbaser eller hamnoperatörer som har undertecknat avtal om logistiskt stöd till europeiska företag.

16. Europaparlamentet noterar att en tredjedel av all afrikansk infrastruktur som byggts sedan 2010 har finansierats och uppförts av kinesiska statsägda företag. Parlamentet understryker att Kina under de senaste 20 åren har ökat sina handels-, investerings- och låneåtaganden med få eller oklara avtalsförpliktelser. Parlamentet uttrycker oro över att denna kinesiska modell tydligt är attraktiv för många länder som inte kan uppfylla EU:s krav för att få tillgång till motsvarande finansieringsnivåer, vilket ökar det kinesiska inflytandet till förfång för partnerskap med EU. Parlamentet uppmanar kommissionen och utrikestjänsten att se till att EU:s höga standard för investeringar med partner inte äventyrar unionens säkerhetsförbindelser och engagemang som en pålitlig och strategisk partner.

17. Europaparlamentet understryker med oro Kinas strategi att bygga upp en ”samarbetsbas för den blå ekonomin” längs Afrikas kust, bland annat genom att bygga fiskefartyg och reparationsanläggningar för fartyg, som också kan användas för militära ändamål. Parlamentet betonar att det finns en allmän brist på detaljer och insyn angående dessa avtal och licenser med afrikanska länder. Parlamentet lyfter fram de potentiella geopolitiska konsekvenserna för EU, särskilt i tredjeländer där EU har ett engagemang.

°

° °

18. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, rådet och kommissionen.